

Sadržaj

Polaganje računa: moja posljednja tri desetljeća, 17

1 **K novim obalama**, 21

Prikupljanje snaga: 'Sudbina heretika?', 23
Moj život – labirint ili borba sa zmajem?, 25
Dokumentacija i apel Papi, 27
Bez iluzija: Papino pismo, 28
Pomoć u nevolji – Karl Klasen, 31
Podrška dolazi od lojalne opozicije u Crkvi, 33
Rame uz rame s 'političkom teologijom?', 34
Raspršenje reformskih snaga, 36
Prihvatanje u bazi, 38
Ponovno osnivanje Studiuma generale, 39
Bitka za javno mnijenje, 41
Novi svjetskopovijesni obzor, 44
Što me pokreće?, 47
Za kritičku i samokritičku racionalnost, 48
Pitanje upućeno kritičkom racionalizmu, 50
Ružne bitke odstupnice: Tko smije ispitivati?, 51
Kolektivna odgovornost, 54
Teološke sudbine: Hermann Häring, Urs Baumann,
Karl Josef Kuschel, 55
Neduh inkvizicije i dalje puše – diljem svijeta, 62
Područja sukoba država – crkva i dubinska psihologija –
tumačenje Biblije, 64
'Nakon krivovjernika slijedi otrežnjenje', 69
Zaklada Herbert Haag 'Za slobodu u Crkvi', 71

2 **Realistična vizija**, 75

Određenje lokacije, 77
Promjena crkvenih makrometeoroloških prilika, 79
Neophodno katoličko svladavanje povijesti, 81
Dijalektika struktura i osoba, 83
Papa restauracije: Karol Woytila, 84

Represija na čitavoj liniji, 86
Papa i katolička mladež, 90
Mediji stavljeni na kušnju, 92
Papina putovanja bez ekumenskih posljedica, 94
Pogrešno postavljanje biskupa s teškim posljedicama, 96
Simptomatična svečanost reformacije: Augsburg 1981, 99
Ekumenska stagnacija u Ženevi, 100
Dilema anglikanaca, 102
Dijalog s istočnim pravoslavljem bez rezultata, 104
Sedam strategija protiv trajanja reakcionarnog kursa, 106
Trebaju li teolozi šutjeti?, 108
Ratzingerova inkvizicijska ustanova i otpor, 109
Nužno širenje obzora ekumenske teologije, 111
Izgledi za budućnost jedne vizije: negativne i pozitivne točke, 112

3 Prodori u neotkrivenu zemlju, 117

Putovanje u Ameriku i neugodna greška, 119
Postoji li Bog? – uspjeh knjige i na engleskom jeziku, 122
Što spaja govornika i slušateljske mase?, 124
Pilot-projekt I: Promjena paradigmi u teologiji, 126
U Chicagu su objedinjene teologija i znanost o religijama, 127
Kako nastaje novo u prirodnim znanostima i u teologiji, 128
Trojka Tübingen – Chicago – Concilium, 132
Trajnost i konkurencija prijašnjih paradigmi, 133
Nekonvencionalno istraživanje, 136
Istraživanje žena o ženama, 138
Razočaranje na razočaranje, 140
Žena papa?, 144
Pilot-projekt III: Teologija i književnost, 146
Isus u suvremenoj književnosti njemačkog jezika, 148
Religijska djela svjetske književnosti, 149
Tübingenški simpozij 'Teologija i književnost', 151
U Anđeoskoj tvrđavi, 154
Pilot-projekt IV: Religija i glazba, 155
Richard Wagner: Parsifal, 157
Što je smisao 'Sumraka bogova?', 159
Svečani govor za Mozarta, 161
Tragovi transcendencije, 162

Brucknerova simfonija vjere, 165
Na pragu moderne, 167
Pilot-projekt V: Religija i prirodne znanosti, 168
Teorija evolucije i izvješće o stvaranju, 168
Početak svih stvari, 169

4 Moje američko desetljeće, 173

Amerika mami, 175
University of Chicago: što gostujući profesor treba činiti, 177
Jesam li zbilja 'prihvaćen?', 180
Domesticirana američka crkva, 181
'Leader of the loyal opposition', 188
Profesionalni komunikatori: Wojtyła – Reagan, 190
Kobno naslijeđe poljskoga pape i američkoga predsjednika, 194
Među prijateljima, 195
Jedinstvena prilika: 'Potraga za tragovima', 196
Golema zadaća, 198
Teologija u zamahu, 201
Odvažan dijaloški eksperiment, 203
Neusporediva prilika za učenje, 204
U spremnost na dijalog spada postojanost, 206
Nema mira u svijetu bez mira među religijama, 208
Pet puta oko svijeta, 209
Želja za putovanjem i nostalgija za domom, 211

5 Moj svijet islama, 213

Iskustva s raznolikim islamom, 215
Islam, put spasenja? Muhamed prorok?, 219
Kur'an – riječ Božja?, 220
Dijalog umjesto clasha, 221
Prakticirani međuvjerski dijalog: Pakistan, 223
'Bogohuljenje' (Harvard) – 'Clash' (dvorac Windsor)
– 'family dinner' (Lech), 225
Prvi međuvjerski razgovori u Homeinijevoj eri: Teheran, 227
Homeinijeva kći, 230
Bomba Saddama Husseina: Isfahan, 231
Zalaganje za bahaiste, 233
Iskustva dijaloga u Kanadi: Toronto, 235

Rasprava o Sinu Božjem: Nigerija, 237
O čemu bi trebalo govoriti, 239
Buđenje islama, 241
Rasprava u Teheranu o položaju žene, 244
Promjena paradigmi u islamu, 247
Između srednjeg vijeka i moderne: Saudijska Arabija, 249
Islam s mističnom pozadinom: Indonezija, 251
Na putu u modernu: Oman, 253
'Arapsko proljeće': Tunis, 254
Laboratorij za islamsku demokraciju: Turska, 255

6 Moj svijet židovstva, 259

Iskustva sa živim židovstvom, 261
Što nas povezuje, 265
Što nas razdvaja, 267
Što bi nas moglo približavati, 268
Isusova vjera i vjera u Isusa, 269
Kao kršćanski teolog u sinagogi, 271
S kim poći na odmor?, 273
Bolje razumijevanje židovske povijesti, 276
Židovi u službi pomirenja, 278
Promjene paradigmi u židovstvu, 279
Znanstveni simpoziji i razgovori, 281
Isus – liberalni farizej?, 283
Židovski poznanici i prijatelji, 285
Židovske počasti, 290
Nema nedužnog naroda, 291
Tragičan sukob Izrael – Palestinci, 294
Pomirenje umjesto vladavine sile, 296
Osporavano: važenje Zakona i status Jeruzalema, 298
Mirovna vizija za Bliski istok, 299
Samo pošteno postignuti mir može odagnati strah, 301

7 Svijet naroda Oceanije, Afrikanaca i Indijanaca, 303

Svijet duhova Nove Gvineje, 305
Osporavani počeci religije, 309
Afrika – kolijevka čovječanstva, 311
Dinamična povijest Afrike, 312

Egipat – visoka kultura rane povijesti, 314
 Etiopija: skrivena judeokršćanska paradigma?, 316
 Sukob ili susret kršćanstva i islama?, 320
 Velika stoljeća Afrike, 323
 Poraz crkava, 325
 Ambivalentnost novovjekovnih misija, 327
 Neovisne afričke crkve, 329
 Apartheid – ostatak kolonijalističko-imperijalističke
 moderne, 330
 Najbolji kardinal koga Afrika nikada nije imala, 334
 Podbačaj i marksizma: Mozambik, 337
 Mirna predaja vlasti: Namibija, 339
 Ugrožena budućnost Afrike: Mugabe, 340
 Demokracija se probija: Nyerere, 342
 Latinska Amerika: Problem inkulturacije kršćanstva, 345
 Tužna sudbina indijanske kulture, 346
 Nema indijanske paradigme kršćanstva, 349
 Vrijeme je da Crkva prizna krivnju, 353
 Trajna aktualnost teologije oslobođenja?, 354

8 Moj svijet indijskih religija, 357

Postupanje s pokojnicima, 359
 Svete krave?, 360
 Nikakav kršćanski monopol na istinu i spasenje, 361
 Politeizam ili monoteizam?, 364
 Kršćanski sanyâsin, 365
 Izvori hinduizma, 367
 Vede kao temelj, 369
 Potraga za jedinstvom, 370
 Srednjovjekovni hinduizam, 372
 Hinduizam u procesu modernizacije, 374
 Konferencija 'Indira Ghandi' u Delhiju, 377
 Prva konferencija o svjetskom etosu
 i tradicionalnoj indijskoj etici, 379
 Tragovima Buddhe, 380
 Kršćansko-budističko slavlje, 382
 Povijesni Buddha, 384
 Kako steći pregled?, 386

Koji je budizam onaj pravi?, 389
Epohalni prevrati u budizmu, 390
‘Srednjovjekovni’ budizam, 391
Angažirani budisti, 393
Velika i mala kola, 395
Dijamantna kola: Tibet, 396
Moderni budizam u Japanu, 397
Tri budističke opcije, 399
Meditacija je u središtu, 400
Reforme u budizmu?, 402
Budistički doprinos svjetskom etosu, 403

9 Moj svijet religija Kine, 405

Iskustva sa živom kineskom religioznošću, 407
Kina – duhovna velesila, 409
Prvo putovanje u Kinu 1979, 411
Treći religijski sustav riječnih matica, 412
Interkulturno – interreligijski dijalog (1987), 414
I Kinezi i kršćanin u isti mah: ‘žuti Papa’?, 415
Prevladavanje kineskog crkvenog raskola?, 417
Etički humanizam: Konfucije, 418
Projekt svjetski etos i kineska tradicija (1989), 419
Kako je projekt Svjetski etos pokrenut u Kini, 421
Rodni list kineskog Svjetskog etosa:
 Prva konferencija o svjetskom etosu i tradicionalnoj kineskoj
 etici (Peking 1997), 423
Kineska religija na filmu (1999), 426
Potvrda i konkretizacija: Druga konferencija o svjetskom etosu i
 tradicionalnoj kineskoj etici (Peking, listopad 2001), 429
Koji tradicionalni kineski etos ima budućnost?, 431
Kina u temeljitoj promjeni, 432
Svjetski etos u Kini je dobrodošao, 433
Govor u Zabranjenom gradu (2009), 435
Važan susret: pjesnik Yang Lian (2012), 437
Institut za Svjetski etos na sveučilištu Peking (2012), 438
Svjetski etos: ponovno oživljavanje mudrosti Kine, 441

10 Projekt svjetski etos: etos za čovječanstvo, 445

- 1989. – promašena treća prilika stoljeća?, 447
- Pripremni radovi za Projekt svjetski etos: UNESCO i WEF, 449
- Kršćanska Europa, 451
- Na putu prema Drugom parlamentu svjetskih religija (1993), 454
- Što izjava o svjetskom etosu ne treba biti, 458
- Kako je nastala Izjava o svjetskom etosu, 460
- Zaklada svjetski etos – dar neba (1995), 463
- Svjetski etos i odgoj, 466
- Svjetski etos u književnosti, filozofiji i umjetnosti, 468
- Svjetski etos i glazba: zbarska simfonija 'Svjetski etos', 470
- Temeljna orijentacija za humaniji svjetski poredak, 474
- Svjetski etos za svjetsku politiku: Henry Kissinger, 476
- Ni 'realpolitika' ni puka etika uvjerenja: Jimmy Carter, 477
- Svjetski etos za svjetsko gospodarstvo. Horst Köhler
– Richard Grasso, 482
- Prvenstvo etosa pred gospodarstvom i politikom, 485
- Ljudske odgovornosti, 488
- Predvodnik svjetskog etosa, 491
- Prvi govor o svjetskom etosu – Tony Blair, 495
- Svjetski etos za UN, 497
- Dan užasa dalekosežnih posljedica, 500
- Svjetski etos i u MMF-u i Svjetskoj banci, 502
- Regresija u konfrontativnu paradigmu svjetske politike, 503
- Kofi Anann u Tübingenu, 507
- Govori o svjetskom etosu, 509
- Institut za svjetski etos na Sveučilištu (Tübingen 2012), 511

11 Trajni problem: Reforma Crkve, 515

- Svjetski problemi i crkveni problemi, 517
- Kapital povjerenja, 518
- Credo – protumačen suvremenima, 520
- 'Teme života', 523
- Smrtno bolesni Ivan Pavao II.
– simbol starački onemoćale Crkve, 524

Papa kao glavni odgovorni za krizu nade, 525
Najproturječniji papa 20. stoljeća, 527
Katolička Poljska u opasnosti, 534
Irska u prevratu, 537
Domesticirana konklava (2005), 544
Moj željeni kandidat, 553
Izbor Josepha Ratzingera godine 2005. – silno razočaranje, 554
Senzacija: Benedikt XVI. poziva svog kritičara, 555
U Castel Gandolfu – prijateljski razgovor, 560
Zajednički komunike, 564
Prva razočaranja: Regensburg – Istanbul – Carigrad
– Apareicida (Brazil) – Washington, 567
Okretanje od Koncila
– prihvaća se biskupe neprijateljski raspoložene
prema Koncilu, 571
Papa lovi u anglikanskim vodama, 574
Kardinal i papa Ratzinger odgovoran je za zataškavanje
seksualnog zlostavljanja, 576
Pet godina Benedikta XVI. – međubilanca: otvoreno pismo
katoličkim biskupima širom svijeta (2010), 577
Naslijeđen teret za nasljednika:
putinizacija – retalijanizacija – makijavelizam, 583
Protiv odbijanja reformi, 587
Propast katoličke teologije?, 590
Mali priručnik uz reformu Crkve:
Može li se Crkva još spasiti? (2011), 592
Što treba ostati, 593
Vapijući usamljen u pustinji, 597

12 U predvečerje života, 601

Oproštaj od alpskog skijanja, 603
Nikakvo opraštanje od sporta, 606
Svijet – sport – etos, 607
Doživljaji umiranja – pogled na drugu stranu?, 610
Vječni život – alternativa, 612
‘Da’ vječnom životu, 614
Računati sa smrću, 616
Pledoaje za samoodgovornost i u umiranju, 618

Izgubljeni prijatelj: Walter Jens, 621
Dani sjećanja i zahvalnosti, 624
'Zaštitni znak' Sveučilišta Tübingen, 626
Što je taština?, 628
Bespomoćan među moćnicima?, 630
Œuvre, 632
Zahvalan za doživljenu čovječnost, 636
Oslonac u obitelji, 639
Zadnjim snagama naprijed, 642
U đavoljoj kuhinji?, 644
Vjesnici smrti, 647
Pravovremeno odstupiti, 650
Koliko dugo živjeti?, 651
Konkretna samoodgovornost, 653
Kako bih htio umrijeti, 656
Spreman na sve, 658

Epilog, 661

Novi predsjednik Zaklade, 663
Neočekivano odstupanje pape, 664
Konklava i izbor neočekivanog kandidata, 667
Papa Franjo – paradoks?, 669
Znak nade iz Rima, 677
Svjetski etos – moja ostavština, 679
Trku sam dovršio, 693
Moj zadnji amen, 701
Pogovor, 707